

РІШЕННЯ

вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з питання порядку денного «Моніторинг якості підготовки докторів філософії за освітніми програмами наукового напрямку «Природничі науки та математичні науки»

м. Одеса

від 30 травня 2024 року

Заслухавши й обговоривши інформацію доктора фізико-математичних наук, професора В. М. Пивоварчика про результати моніторингу якості підготовки докторів філософії за освітніми науковими програмами «Прикладна фізика та наноматеріали» та «Математика» та співдоповідь д. н. з фізичного виховання, проф. В. Г. Тодорової учена рада констатує, що підготовка докторів за двома освітньо-науковими програмами відбувається на задовільному рівні. Виявлення сильних та слабких сторін навчання за ОНП дало змогу віднайти шляхи оптимізації та визначити стратегію підвищення ефективності її якості.

Зазначені вище освітньо-наукові програми розроблені відповідно до чинних нормативно-правових документів України. ОНП «Математика» має акредитацію Національного агентства забезпечення якості вищої освіти від 2022 року, «Прикладна фізика та наноматеріали» – має умовну (відкладену) акредитацію за рішенням НАЗЯВО від 27.02.2024 року.

Підготовка докторів філософії здійснюється на денній та заочній формах навчання. Загальна кількість аспірантів станом на 01.04.2024 складає 9 осіб. Кількість випускників, що захистилися налічує дві особи.

Інформація про освітньо-наукові програми представлені на вебсайті університету на сторінках кафедр, відповідальних за їх реалізацію, де розміщено інформацію про групи забезпечення, освітні програми та їх структурні компоненти, навчальні плани, плани гостьових лекцій, заходів з популяризації академічної доброчесності, відповідності напрямів досліджень аспірантів та їх наукових керівників тощо, а також необхідну контактну інформацію.

Ретельний аналіз рецензій на проєкти ОНП останніх 2 років відображає позитивний відгук експертів про якість та ефективність підготовки докторів філософії за ОНП «Прикладна фізика та наноматеріали». Зокрема, рецензенти відзначили високу якість підготовки здобувачів, активну участь у наукових дослідженнях та високий рівень викладацького складу. Рекомендації, надані в рецензіях, направлені на подальше підвищення якості освіти та розвиток нових інноваційних підходів.

Аналіз анотацій вибіркового ОК свідчить про їхню різноманітність та актуальність для здобувачів. Представлені робочі програми дисциплін відображають сучасні тенденції та інноваційні аспекти в галузі, що допомагає здобувачам розвивати актуальні навички та знання.

Аналіз індивідуальних навчальних планів аспірантів та планів наукової роботи показав структурований та систематичний підхід до навчання та наукової роботи, враховуючи індивідуальні потреби та здібності кожного аспіранта. Наявні плани сприяють ефективному розподілу часу між навчальними дисциплінами, науковими дослідженнями та іншими видами діяльності, що необхідні для досягнення високого рівня професійної кваліфікації.

Встановлено повну відповідність напрямів досліджень аспірантів та їх наукових керівників, що є важливим для забезпечення високої якості наукових досліджень та успішної реалізації дисертаційних робіт. Взаємодія між аспірантами та їх керівниками має значний вплив на результативність наукової діяльності, розвиток професійних навичок аспірантів та загальний успіх їхньої наукової кар'єри.

Усі здобувачі вищої освіти, згідно навчальних планів ОНП, проходять науково-педагогічну практику на 2 році навчання. Індивідуальні плани практики, звіти здобувачів, щоденник практики, витяги з протоколів про результати захисту практики наявні в паперовому вигляді на кафедрах та в особових справах аспірантів, що зберігаються у відділі аспірантури і докторантури.

В університеті створені умови для зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній/інформальній освіті, проте досвіду зарахування таких результатів під час вивчення освітніх компонентів за цими освітніми програмами не було.

Методичне забезпечення освітніх компонентів присутнє на ОНП «Прикладна фізика та наноматеріали» та відсутнє на ОНП «Математика», що обумовлено відсутністю аспірантів 1 та 2 років навчання за цією програмою.

Аналіз публікацій аспірантів та викладачів, які забезпечують освітній процес за ОНП, у базах даних WoS та Scopus показав високу публікаційну активність в міжнародних журналах, які індексуються цими базами даних, водночас серед здобувачів освіти публікації такого рівня є поодинокими. Існуючі публікації свідчать про високий науковий рівень діяльності за ОНП та їх внесок у розвиток наукової спільноти.

Під час аналізу реалізації міжнародних проєктів за ОНП серед викладачів та здобувачів було виявлено, що кафедри активно співпрацюють з різними міжнародними партнерами у сфері науки та освіти. Ці проєкти включають обмін студентами та викладачами, спільні дослідження, організацію міжнародних стажувань та інші спільні ініціативи.

Випускаючі кафедри активно беруть участь у міжнародних тренінгах, вебінарах, конференціях, які відбуваються як за кордоном, так і на території України. Ці заходи надають можливість студентам та викладачам отримати нові знання, обмінятися досвідом з колегами з інших країн, розвинути свої професійні навички та знайти нових партнерів для співпраці.

Під час аналізу міжнародної мобільності було виявлено, що кафедри активно сприяють набуттю досвіду міжнародного обміну аспірантів та викладачів. Усі, але з певними обмеженнями, викликаними воєнним станом в державі, мають можливість відвідувати інші університети для проведення лекцій, участі у наукових заходах та встановлення академічних контактів. На момент проведення моніторингу аспірантка ОНП «Математика» (Анастасія Райлян) та аспіранти ОНП «Прикладна фізика та наноматеріали» (Іван Дончев, Аліна Вінковська) беруть участь у реалізації фундаментальних науково-дослідних тем, що фінансуються з державного бюджету, а також мають досвід залучення до роботи у міжнародних проєктах.

ОНП мають досвід залучення стейкхолдерів до освітнього процесу, зокрема через програму «Гостьовий лектор». Звітна інформація з посиланням на новини щодо гостьових лекцій, заходів академічної доброчесності, зустрічей з експертами, представниками академічної спільноти та професіоналами-практиками активно оприлюднюється на вебсайті університету, висвітлюється в новинах у соціальних мережах, тощо. У 2023/24 навчальному році такий досвід проведення гостьових лекцій відсутній на ОНП «Математика», що зумовлено відсутністю аспірантів 1 та 2 років навчання. Кафедри регулярно організовують події, спрямовані на збільшення практичного досвіду здобувачів та розширення їхніх знань у різних галузях. Ці заходи надають можливість здобувачам зустрічатися з визнаними експертами, зокрема, іноземними та здобувати цінний досвід.

Кожна з ОНП має розвинуту інфраструктуру наукових досліджень. Наукові лабораторії обладнані сучасними технологічними засобами, які відповідають вимогам сучасної науки. Кожна лабораторія спеціалізується на певній галузі наукових досліджень, що дозволяє здійснювати якісні дослідження та забезпечує високий рівень наукових результатів.

Інформацію про стан моніторингу якості підготовки докторів філософії за ОНП «Прикладна фізика та наноматеріали» та ОНП «Математика» обговорено на засіданні

Наукової ради 28 травня 2024 року та доведено до відома гарантів і груп забезпечення освітніх програм.

Учена рада ухвалює:

1. Уважати стан якості підготовки докторів філософії за освітніми програмами наукового напрямку «Природничі і математичні науки» задовільним.

2. Ужити заходів щодо покращання якості освітньо-наукового процесу на ОНП через:

- оновлення навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів, зокрема підготовлених іноземною (англійською) мовами;
- активізацію роботи зі створення асоціації випускників аспірантури за спеціальністю;
- популяризації неформальної та інформальної освіти серед аспірантів, а також поширення практики визнання результатів такого навчання під час вивчення освітніх компонентів;
- посилення роз'яснювальної роботи серед здобувачів вищої освіти щодо важливості публікації статей в міжнародних наукометричних базах Scopus та WOS, а також внутрішньої та міжнародної мобільності.

Термін – постійно.

Відп.: гаранті ОНП, завідувачі кафедр.

3. Активізувати роботу щодо популяризації ОНП серед здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня з метою вступу в аспірантуру на ці програми.

Термін – постійно.

Відп.: гаранті ОНП, завідувачі кафедр,
групи забезпечення ОНП.

4. Вжити заходів щодо підготовки документації для проходження акредитації ОНП «Прикладна фізика та наноматеріали» у 2024/25 навчальному році.

Термін – до 01.09.2025 року.

Відп.: гарант ОНП, завідувачі кафедр,
група забезпечення ОНП.

5. Вивчити доцільність організації та проведення у 2025 році Міжнародної конференції з актуальних питань природничих та математичних наук на базі Університету Ушинського.

Термін – до 01.10.2025 року.

Відп.: гаранті ОНП, завідувачі кафедр,
директор інституту.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на проректора з наукової роботи проф. Г. В. Музиченко.

Голова вченої ради

Андрій КРАСНОЖОН

Учений секретар

Зоя АТАМАНЮК